

Spolufinancováno
Evropskou unií

Závěrečná zpráva z realizace poradenského programu města Vsetín Poradenský program 13

System pro komunikaci a zapojování veřejnosti, podpora
participativních aktivit

Tento materiál vznikl v rámci realizace projektu „Rozvoj systémů pro sociální začleňování“ r. č. projektu
CZ.03.02.02/00/22_004/0000366.

Agentura
pro sociální začleňování

Obsah

ČÁST 1	3
INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN	3
Období realizace	3
Anotace programu	4
Východiska výběru poradenského programu a základní popis problémů a jejich příčin, které má program za cíl řešit	4
Popis problému, jevu a příčin na které má být poradenským programem reagováno	5
Výčet opatření ve vazbě na téma poradenského programu	6
Cíle poradenského programu	7
<i>Dlouhodobé cíle</i>	7
<i>Specifické cíle</i>	7
Předpokládaný harmonogram realizace	7
Popis výstupů programu	8
Popis výchozího stavu lokality v kontextu plnění kritérií sociálního začleňování	8
ČÁST 2	11
PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU	11
ČÁST 3	13
VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU	13
Vyhodnocení plnění kritérií sociálního začleňování	13
Vyhodnocení naplnění výstupů a cílů programu	14
Vyhodnocení a shrnutí celkového přínosu programu na lokalitu, dle závěrečného posouzení naplňování kritérií sociálního začleňování daného programu	15
Koordinace a inovace v oblasti sociálního začleňování	15
Školení aktérů a transformace přístupů	15
Zapojení cílových skupin do pracovních skupin	15
Konkrétní výsledky a výhled do budoucna	15
Další možný plán spolupráce	16
(volitelné k vyplnění)	16
Seznam zkratk	17

ČÁST 1

INFORMACE O NASTAVENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU A LOKALITĚ, NA NÍŽ JE PROGRAM ZACÍLEN

Období realizace

Březen 2024–listopad 2024

Základní údaje o lokalitě

Vsetín je město ve Zlínském kraji, které leží na levém břehu řeky Vsetínské Bečvy. Je významným kulturním a turistickým centrem východní Moravy. Vsetín je známý svou bohatou historií a krásnou přírodou.

Město má přibližně 25 tisíc obyvatel. Nachází se ve východní části České republiky, obklopený Vizovickými vrchy a Vsetínskými vrchy.

Město má dlouhou tradici v oblasti strojírenství, elektrotechniky a dřevozpracujícího průmyslu a je domovem několika významných podniků a firem.

Většina obyvatel pracuje v místních průmyslových závodech, službách nebo v oblasti školství a zdravotnictví.

Dominantou města je renesanční Vsetínský zámek, který slouží jako muzeum s expozicemi zaměřenými na regionální historii a umění. Mezi významné sakrální stavby patří kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Vsetín hostí řadu kulturních událostí, včetně hudebních festivalů, divadelních představení a místních slavností. Město nabízí širokou škálu sportovních zařízení, včetně stadionu, plaveckého bazénu, sportovních hal a cyklostezek. Okolní příroda je ideální pro turistiku, cykloturistiku a zimní sporty. V blízkosti města se nachází několik značených turistických tras a cyklostezek.

Vsetín má několik základních a středních škol, odborných učilišť a jednu vyšší odbornou školu. Vsetín je dobře propojen s okolními městy a obcemi díky husté síti silnic. Město má důležitou železniční stanici, která zajišťuje spojení s dalšími regiony České republiky.

Anotace programu

Jde o podporu ÚC při zapojování obyvatel obce do rozhodování, přičemž zvláštní pozornost je věnována zastoupení a zapojení marginalizovaných skupin. Příprava a opakovaná realizace veřejných setkání se zapojením marginalizovaných skupin obyvatel do přípravy povede k postupnému vytváření vhodných podmínek pro jejich občanské zapojování do tvorby lokální politiky a realizace aktivit na místní úrovni. Aktivity povedou k horizontální i vertikální participaci.

Ve spolupráci s ÚC OSZ poskytuje podporu při:

- jednorázových veřejných setkáních s využitím participativních metod – jde o podporu při přípravě a realizaci veřejných setkání se zapojením marginalizovaných skupin obyvatel,
- realizaci participačního cyklu zapojování marginalizovaných skupin obyvatel,
- dlouhodobé podpoře občanské participace ve stanovených tématech,
- pokročilem pilotování a vyhodnocení dlouhodobého komplexního programu, např. pilotování a ověření participativních projektů, zapojení marginalizovaných skupin obyvatel do struktur ÚC,
- výběr a zaměstnávání peer pracovníků a svépomocných skupin

Východiska výběru poradenského programu a základní popis problémů a jejich příčin, které má program za cíl řešit

Zvolený poradenský program byl výsledek detailní diskuse vedení Agentury a zástupců města Vsetín. Potřeba realizace zvoleného programu je plněním závazku Popisu spolupráce, který byl v závěru roku 2023 revidován s platností do 31. 12. 2024. V oblasti prevence a bezpečnosti bylo konkrétně smloueno:

„Je projednán (schválen) výstup realizace poradenského programu z nabídky ASZ se zaměřením na participaci a komunitní prevenci v plné organizační podpoře města Vsetín.

Výstup: zkvalitnění dovedností aktérů dle kritérií kvality sociálního začleňování, materiál návrhu řešení rozvoje participace a komunitní práce v území, dokumentace akce.

Termín zpracování: 30. 9. 2024. Termín projednání výstupu na úrovni vedení města: 31. 10. 2024. “

Ve svém postoji ASZ zohledňuje i dílčí interní zjištění a poznatky výzkumu rizikového chování vsetínského mládeže realizovaného pracovníky Odboru pro sociální začleňování (Agentury) Ministerstva pro místní rozvoj ČR v období od srpna do listopadu 2022. Zjištěné výsledky jsou, i s ohledem na termín zpracování, podrobovány interní kritické reflexi a poměřovány s aktuálními výstupy a informacemi. Zmapování situace pak přineslo tento návrh řešení:

„Řešení dané problematiky vnímáme v nastavení těsnější, aktivnější a v důsledku efektivnější spolupráce mezi jednotlivými aktéry a aktivním zapojení samotné CS mladistvých osob vč. romské mládeže do řešení problémů a témat, které se jich bezprostředně týkají. Bez provázanosti a synergie jednotlivých aktivit a projektů relevantních služeb a dalších aktérů, směřujících ke komplexnímu řešení nelze dojít k očekávaným výsledkům. “

Popis problému, jevu a příčin na které má být poradenským programem reagováno

Shrnutí dílčích výstupů interních materiálů ASZ „Výzkum chování rizikové mládeže ve Vsetíně (2022)“ nabízí základní popisy problému a jeho příčin. Některé poznatky a výstupy je třeba v diskuzi doplnit aktuálním vývojem a kriticky vyhodnotit jejich platnost:

- Rizikové chování dětí a mládeže je na základě dostupných zjištění věkově omezeným a místními aktéry sledovaným fenoménem, který je navázaný na konkrétní domácnosti známé jak OSPOD, tak MP, SAS a dalším zainteresovaným subjektům. Jeho řešení tedy vidíme v nastavení těsnější, aktivnější a v důsledku efektivnější spolupráci mezi těmito aktéry a aktivní zapojení samotné CS mladistvých osob vč. romské mládeže do řešení problémů a témat, které se jich bezprostředně týkají (viz dále).
- Incidentsy vnímáme jako izolované skutky rizikových jedinců, kteří svým jednáním mohou negativně ovlivňovat širší skupinu svých vrstevníků (spolužáků, kamarádů, členů party atd.) a zároveň odrážet napjaté vztahy mezi majoritní a romskou populací ve Vsetíně.
- Z našich závěrů, podpořených výstupy řady tuzemských i zahraničních výzkumů a praxí vyplývá, že rizikové chování především romské mládeže (včetně delikventní činnosti a recidivy) má kořeny v nerovných podmínkách a příležitostech definujících situaci sociálního znevýhodnění a vyloučení ve Vsetíně. Agresivní chování může pro mladé lidi být nejschůdnější cestou zisku respektu, statusu a sebevědomí, kterých se jim legitimními cestami (např. úspěchy ve vzdělání, sportu atd.) nedostává. Bez adresování těchto bazálních východisek předpokládáme jen malý efekt jakýchkoliv dalších opatření zaměřených na bezpečné trávení volného času dětí a mládeže z rizikových skupin (sociálně vyloučených a Romů).
- Místní aktéři na poli bezpečnosti (především Městská policie) registrují zhruba od poloviny roku 2021 (někteří však již cca od 2019) zvýšenou míru delikventního chování mládeže ve věkovém rozpětí 13 až cca 17 let, které se oproti předchozím obdobím odlišuje kromě intenzity nápadu i jinou dynamikou a charakterem delikventního chování. Momentální situace se podle řady aktérů vyvinula v několika směrech, byť skutková podstata zůstala stejná (loupeže, krádeže a napadení), jednak se změnila intenzita těchto skutků, které jsou v posledních měsících (cca od léta 2021) častější. Incidentsy jsou zároveň spojeny s větší agresivitou pachatelů, a to jak vůči obětem, tak i vůči strážníkům, pokud jsou přítomni. Další rozdíl představuje změna zacílení těchto skutků, které momentálně více často směřují proti dětem staršího školního věku a mladistvým. To souvisí i s posledním rozdílem v charakteristice nápadu těchto skutků, které již nevyplývají z nahodilé příležitosti, ale jsou cílenější, oběti jsou pachatelé vyhledávané v centru města nezářídka i do pozdních ranních hodin.
- Dvě třetiny domácností dětí páchajících opakovaně trestnou činnost podle této statistiky nespolupracuje s žádnou neziskovou organizací či sociální službou.
- Role NZDM je díky otevřeným klubům, kroužkům a zprostředkování jiných aktivit zcela zásadní při organizaci volného času mnoha dětí ze SVL. Mnoho mladistvých docházejících do NZDM nemá představu o tom, co by rádi chtěli ve volném čase dělat. Nicméně stále se jedná o místo, kde je nutné dodržovat pravidla selektující sortu mladistvých ochotných na ně přistoupit¹⁵. Vhodným doplněním ambulantní formy poskytování by také bylo zavedení pravidelné terénní formy NDZM, zejména pro ohroženou skupinu mladistvých, která aktuálně nedokáže dodržovat pravidla ambulantního provozu NZDM.
- Podle některých respondentů nezanedbatelná část Romů užívání drog neproblematizuje¹⁸, naopak drogy představují vítaný únik z reality života v sociálním vyloučení. Dochází k mezigeneračnímu

přenosu tolerance užívání drog, kdy děti experimentují s marihuanou již od 10 let, s pervitinem v pozdějším věku.

- Základní školství ve Vsetíně čelí, podobně jako je tomu v jiných obcích, soustředění většího podílu romských žáků do jedné ze škol. Možné příčiny lze hledat jak na straně rodičů žáků, ale i v nastaveném systému spádovosti, dostupnosti hromadnou dopravou atd. Dochází k omezení kontaktu romských žáků s jejich vrstevníky z většinové společnosti. Romské děti jsou segregované ve smyslu, že se setkávají pouze s dětmi v jim podobné nebo stejné sociální situaci. Mezi majoritou a romskými dětmi nedochází k zajišťování vzájemného poznávání, formování tolerance, respektu a akceptace odlišného sociokulturního prostředí. Naopak se tímto podporují stereotypy, předsudky, rasismus. Konkrétněji mohou mezi těmito skupinami vznikat konfliktní situace, může tedy docházet k růstu výskytu rizikového chování a kriminality u mladistvých.
- Dalším zjištěným limitem v oblasti řešení daného tématu je omezená spolupráce vsetínských aktérů na poli práce s rizikovou mládeží. Do této kategorie zahrnujeme OSPOD, poskytovatele sociálních služeb, školy, zástupce městské policie a APK, situačně dále zástupce PČR či PMS. Na základě provedených rozhovorů je možné konstatovat, že spolupráce těchto klíčových institucí není nijak systematicky a strukturovaně koordinována, synergický efekt je značně omezen.

Výčet opatření ve vazbě na téma poradenského programu

Realizace PP má přímou oporu v dokumentu Akční plán PSZ pro období 2022–2025 města Vsetín. Konkrétně je vázán plnění Oblasti prevence a bezpečnosti ve dvou jeho strategických cílech. Modře jsou zvýrazněna opatření s těsnější provazbou na PP.

Strategický cíl 5 Prevence rizikového chování u všech CS a snižování jeho dopadů

Specifický cíl 5.1 Snižování míry rizikového chování CS, minimalizace rizik spojených s návykovým chováním

- Opatření 5.1.1 Zajištění dostupných preventivních aktivit pro děti a mládež
- Opatření 5.1.2 Realizace a posílení preventivních i následných aktivit v oblasti návykového chování
- Opatření 5.1.3 Podpora ambulantní a následné péče v oblasti duševního onemocnění a závislostí

Strategický cíl 6 Budování optimálních vztahů mezi majoritou a cílovou skupinou a zvýšení pocitu bezpečí na obou stranách

Specifický cíl 6.1 Udržení a aktualizace nástrojů k posílení bezpečnosti a podpory spolupráce aktérů

- Opatření 6.1.1 Podpora rozvoje participativních aktivit za účelem posílení a aktivizace obyvatel obce k řešení společných témat a zapojení relevantních aktérů
- Opatření 6.1.2 Zachování asistentů prevence kriminality ve Vsetíně

Cíle poradenského programu

Dlouhodobé cíle

Cíl 1

Město má síť spolupracujících aktérů působících v oblastech trávení volného času, podpory a péče o ohrožené děti, mládež a jejich rodiny včetně zástupců těchto cílových skupin.

Cíl 2

Opatření a nástroje prevence kriminality nesou prvky komunitních přístupů, jsou pravidelně vyhodnocovány za účasti relevantních aktérů, včetně zástupců cílových skupin.

Specifické cíle

Cíl 1.1. V obci probíhá aktivní vyhledávání zástupců znevýhodněných skupin obyvatel a jsou tvořeny postupy pro jejich zapojení do struktur samosprávy obce.

Cíl 1.2. Obec organizuje pravidelná setkání s aktéry z oblasti volného času a společně s nimi plánuje nová opatření vedoucí ke snížení rizikového trávení volného času.

Cíl 1.3. Obec má vypracovanou strategii pro zvýšení počtu (podílu) ohrožených dětí a mládeže postupujících do vyššího sekundárního vzdělávání (SŠ, SOŠ, SOU). Včetně udržení těchto dětí v hlavním vzdělávacím proudu.

Cíl 2.1. Aktéři činní v prevenci kriminality, včetně APK, jsou proškoleni v komunitních přístupech v prevenci kriminality.

Cíl 2.2. APK jsou součástí pracovních skupin zaměřujících se na problematiku ohrožených dětí a mládeže.

Předpokládaný harmonogram realizace

Pořadí kroků	Popis	Časový rámec	Tým/odpovědnost
1	Definice cílů spolupráce a hlavních aktérů	6-8/24	ASZ, MMVsetín, další aktéři
2	Workshop o komunitních přístupech	6-9/24	ASZ
3	Společná práce na definovaných tématech	4-9/24	ASZ, MMVsetín, další aktéři
4	Představení výstupů a zhodnocení spolupráce	10-11/24	ASZ, MMV
5	Představení výstupů a zhodnocení spolupráce	10-11/24	ASZ, MMV, další aktéři
6	Evaluace PP	11-12/24	ASZ

Popis výstupů programu

Výstup č. 1: Asistenti prevence kriminality a další aktéři jsou vyškoleni v komunitních přístupech prevence kriminality

Výstup č. 2: Fungující platforma místních aktérů řešící rizikové trávení dětí a mládeže za využití participativních metod

Výstup č. 3: strategie zvýšení podílů dětí na standardních ZŠ a postupujících do středního vzdělávání

Popis výchozího stavu lokality v kontextu plnění kritérií sociálního začleňování

Vzhledem k zapojení měst Vsetín do Místní Agendy 21 od roku 2019 jsou ve městě vytvořeny dobré formální podmínky pro participaci obyvatel. Důkazem je i tabulka níže, která byla vyplněna společně se zástupci vedení města.

Název kritéria: obec dokáže efektivně informovat všechny obyvatele, včetně ohrožených skupin, o chystaných záměrech ve vybraných oblastech

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec informuje obyvatele základními komunikačními stránky, deska, letáky na výlepových plochách, městské listy, webové stránky, a to včetně informací o sociální oblasti, plánech sociálního začleňování	ANO, FB, IG, mobilní rozhlas, Vsetínské noviny (1x měsíc – zdarma); TS, výlepové plochy; cíleně pro různé CS (senioři, rodiny s dětmi)
Obec realizuje akce pro širokou veřejnost, o kterých informuje vhodnými komunikačními nástroji	ANO, kulturní/sportovní akce/Za jeden provaz akce (Agenda 21) - NNO, školy, soc. odbor, audit – veřejná setkání
Obec se schází s dalšími aktéry, plánuje s nimi, jak zacílit informační kampaň, aby se informace dostaly i k ohroženým skupinám obyvatel	ČÁSTEČNĚ, městská terénní pracovnice donáší info na Poschle (chybí výlepová plocha), Diakonie skrze NZDM
Obec má specializovanou pozici, která se věnuje informování obyvatel, využívá moderní technologie pro informování lidí se znevýhodněním anebo postižením	ANO, tisková mluvčí (mobilní rozhlas) + projekt zaměřený na osoby s postižením – komunikace na úřadě
Obec plánuje a realizuje akce tak, aby byly dostupné všem obyvatelům, vč. ohrožených skupin a obyvatel s postižením	ANO, bezbariérovost (účastní se org., které jsou schopny překládat/tlumočit – SONS) – TyfloArt
všechny skupiny obyvatel jsou informovány o připravovaných akcích, jednáních a setkání a to nástroji, které jsou pro ně vyhovující.	ANO

Název kritéria: Dotazování a podpora propojování znevýhodněných skupin obyvatel (převažuje horizontální participace mezi členy znevýhodněných skupin obyvatel)

Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec realizuje základní dotazníková šetření, ankety k tématům, kde se lidé mohou vyjádřit k záměrům obce	ANO, Za jeden provaz, ankety (audit, lavičky, regenerace sídlišť)
Obec má stanovené místo, kam mohou obyvatelé zasílat dotazy a připomínky	ANO, schránka na MÚ, tisková mluvčí (2 osoby), mobilní rozhlas
Obec organizuje s místními partnery setkání, na kterých zpracovává analýzu klíčových aktérů pro dané téma. Ty pak osloví s možností dané téma. Připomínkovat.	ČÁSTEČNĚ. Strategický plán rozvoje města (PS – podklady), Komunitní plánování dle CS
Obec pravidelně organizuje setkání s občany, kam mohou obyvatelé přinášet své podněty, připomínky, dotazy.	ČÁSTEČNĚ. Kotel se starostou (dle místních částí – není pravidelné), Za jeden provaz – chybí pravidelnost
Obec s podporou dalších partnerů v obci plánuje veřejná setkání se zástupci znevýhodněných skupin obyvatel za účelem konzultace projektů/opatření, kde dá lidem prostor pro dotazy a připraví se na jejich zodpovězení	ANO – veřejná setkání, neformální setkání starosty na Psochle, akce organizovány ve spolupráci s NNO (Talent – celokrajská působnost – DK)
Obec má zpracovaný Plán spolupráce s partnery včetně členů znevýhodněných skupin	NE. jednacím řádem kom. plánování soc. služeb
Název kritéria: Společné rozhodování, propojování znevýhodněných skupin obyvatel a ostatní veřejnosti (převažuje rovný přístup a vyrovnávání vertikální a horizontální participace)	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec nebo partneři realizují akce pro veřejnost, na kterých obec aktivně sbírá podněty od veřejnosti k aktuálním tématům	ČÁSTEČNĚ, historicky na akci Vsetínské záření, dle aktuálnosti témat, sportovní den
Obec má ve struktuře samosprávy definované konkrétní pozice odpovědné za participaci s jasně vymezenou pracovní náplní a rozsahem činnosti (koordinátor participace)	ANO, záleží dle projektu – ustanoven pracovník + koordinátorka – místní agenda 21 - zaměstnanec města - 1,0 úvazku)
Obec s podporou partnerů plánuje akce s cílem zapojení znevýhodněných skupin obyvatel do přípravy a realizace: a) společenských, sportovních či kulturních akcí b) obecních projektů/ programů zaměřených na SZ c) strategického dokumentu obce	ANO, např. Talent. (společenské akce). Skrze spolupráci s NNO. Cirkulár (místní umělci), lidé s postižením
Obec plánuje a realizuje akce se zapojením znevýhodněných skupin obyvatel dle schváleného PS	ČÁSTEČNĚ, přenecháno NNO – skrze podporu jejich činnosti. Financováno, záštita, pomoc s vybavením záborů.
Koordinátor participace na obci společně s koordinační skupinou místních partnerů má vypracované schéma pro vyhodnocení účasti znevýhodněných skupin občanů na místní samosprávě	ANO. místní agenda 21, audit family friendly community, participativní rozpočet
Obec nebo partneři realizují akce pro veřejnost, na kterých obec aktivně sbírá podněty od veřejnosti k aktuálním tématům	ČÁSTEČNĚ, historicky na akci Vsetínské záření, dle aktuálnosti témat, sportovní den.
Název kritéria: Podpora participace znevýhodněných skupin obyvatel na tvorbě místní politiky (převažuje vertikální participace)	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě

V obci probíhá aktivní vyhledávání zástupců znevýhodněných skupin obyvatel a jsou vytvořeny formální postupy pro jejich zapojení do struktury samosprávy obce (Plán spolupráce, pracovní skupiny, výbory, komise, organizační struktura LP/ KPSS apod.)	ČÁSTEČNĚ. Historicky byli zapojeni, ale opadl jejich zájem. Skrze spolupráci s APK, domovník-preventista, TSP. Formální příležitosti jsou
Obec s podporou dalších aktérů a znevýhodněných obyvatel naplánuje zapojení znevýhodněných skupin obyvatel do struktury samosprávy obce	ČÁSTEČNĚ. APK, DP. Spolupráce s lidmi SV a odbory města (bytový, majetek) - Romové se objevují na kandidátkách
Obec aktivně připravuje projektové záměry a obecně závazné vyhlášky se zapojením veřejnosti vč. znevýhodněných skupin obyvatel	ČÁSTEČNĚ, dle relevantnosti – formálně skrze připomínky vydané. Vyhláška o rušení nočního klidu byla tvořena společně (omezení doby pro různé akce).
Obec aktivně zapojuje veřejnost vč. znevýhodněných skupin do realizace a vyhodnocení obecních projektů	ANO, participativní rozpočet. S vámi pro vás za jeden provaz (definice 10 nejpalčivějších oblastí)
Obec aktivně zapojuje veřejnost vč. znevýhodněných skupin do přípravy a vyhodnocení strategických dokumentů obce	Částečně. Strategický a komunitní plán obce + veřejné projednání.
Název kritéria: Podpora dlouhodobého občanského rozvoje znevýhodněných skupin obyvatel (převažuje participace zdola)	
Ukazatel	Popis výchozí situace v lokalitě
Obec s podporou partnerů aktivně zjišťuje potřeby znevýhodněných skupin obyvatel	ANO, komunitní plánování skrze NNO. A SP města.
Obec podporuje nezávislé komunitní zájmy i v závislosti na potřebách znevýhodněných skupin.	ANO. Participativní rozpočet, podpora NNO a jejich akcí a občanské iniciativy (individuální dotace, kultura, sport)
Obec je regionálně zapojena a propojuje téma participace znevýhodněných skupin obyvatel v rámci spolupráce s Místní agendou 21, Národní sítí zdravých měst a/nebo místní akční skupinou	ANO
V obci jsou k dispozici zdroje dostupné pro neformální skupiny obyvatel, např. dotace, participativní rozpočet, komunitní nadace nebo "nízkoprahový" peněžní fond obce pro realizaci komunitních mikrograntů propojujících znevýhodněné skupiny obyvatel a ostatní veřejnosti	ANO
Obec se aktivně podílí na anebo podporuje realizaci komunitních akcí	ANO. Akce pořádané NNO.
Obec reflektuje dostatečnost, adekvátnost a způsob podpory komunitních aktivit (finanční, materiální, nemateriální, personální i morální povahy) a vyhodnocuje dlouhodobé přínosy participace znevýhodněných skupin obyvatel	ANO. Agenda 21.

ČÁST 2

PRŮBĚH REALIZACE PORADENSKÉHO PROGRAMU

Vzhledem k dlouhodobému působení ASZ v lokalitě Vsetín se Poradenský program snaží do lokality přinést koncentrovanou expertízu v oblasti Participace. I přes to, že je město součástí Místní Agendy 21 a Zdravých měst, ukázalo se, že chybí ukotvení spolupráce mezi jednotlivými aktéry v území při řešení konkrétních témat, které by dokázalo vycházet z konkrétních a specifických potřeb marginalizovaných skupin obyvatel. Níže jsou shrnuty základní události Poradenského programu.

Období	Název a typ realizovaných aktivit	Uveďte vazbu aktivity na plnění cíle či kritéria (číslo cíle či kritéria)	Stručný popis aktivity a jejího přínosu. Je-li to relevantní, uveďte konkrétní výstupy, či výsledky aktivity
březen 2024 až květen 2024	Lokální partnerství	Cíle 1. a 2.	Představení Poradenského programu, sběr potřeb, zpětná vazba na nastavené oblasti spolupráce
	Fokusní skupiny	Cíl 1. a 2.	Fokusní skupiny s Asistenty prevence kriminality (APK) a městskými strážníky
	Pracovní skupina	Cíl 1. a 2.	Pracovní skupina k tématu koordinace aktivit organizací pracujících s mládeží

Komentář experta:

Od listopadu 2023 probíhala příprava Popisu spolupráce, do které se již promítl Poradenský program zaměřený na Participaci.

Na začátku bylo potřebné důsledně představit vedení města obecnou podobu PP a nastavit oblasti, které by se mohly v rámci vsetínského kontextu řešit. Díky tomu, byly ihned po schválení Popisu spolupráce zahájeny aktivity vedoucí ke vzniku Vstupní zprávy, resp. nastavení procesu práce na Vsetíně.

Na lokálním partnerství byl představen PP dalším aktérům společně s obecnými oblastmi, na které se chce zaměřovat. Aktéři tak měli možnost dát zpětnou vazbu, jestli PP nasedá i na jejich potřeby.

Důkladné vysvětlování možností a předpokládaných výstupů PP se ukázalo jako velmi důležité pro další práci v území z důvodu vyjasnění představ a očekávání.

Ve sledovaném období proběhly také 2 fokusní skupiny pod vedením experta – 1. s Asistenty prevence kriminality a 2. s městskými strážníky, za účelem zjištění postojů k oblastem spolupráce z pohledu zároveň obyvatel Vsetína, CS a složek městské policie.

Díky fokusní skupině s APK měl expert možnost nahlédnout do postojů a zkušeností obyvatel, kterých se dané oblasti přímo dotýkají jak po pracovní, tak osobní stránce.

Na fokusní skupiny pak navazovala Pracovní skupina věnující Koordinaci služeb při řešení rizikového trávení volného času mládeže za účelem přesné definice tématu, zjištění dosavadních zkušeností s řešením témat a navázání spolupráce s dalšími aktéry. Po výše zmíněných aktivitách mohly být finálně stanoveny specifické cíle poradenského programu.

červen 2024	Konzultace	KQSZ	Online setkání se zástupci vedení města k vyhodnocení počátečního stavu KQSZ.
až listopad 2024	Workshop	Cíle 1. a 2.	Workshop o Komunitních přístupech v prevenci kriminality spojený s praktickou částí zaměřenou na řešení problematiky ZŠ Turkmenská

Komentář experta:

Období letních prázdnin se podepsalo i na spolupráci na PP. Jak zástupci města, tak aktéři z řad příspěvkových a neziskových organizací se shodli na další práci až po konci letních prázdnin.

Workshop organizovaný expertem na konci října přinesl několik důležitých bodů, které se propisují do dalšího období spolupráce na Vsetíně.

Aktéři si vybrali jako téma k řešení paragrafovou ZŠ Turkmenskou, kam jsou dlouhodobě přijímáni žáci, kteří by mohli bez problémů studovat standardní základní školu.

Po workshopu se ukázalo, že toto téma chce řešit i vedení obce a již rozběhlo své práce na tématu. Padla tedy domluva s manažerkou sociálního začleňování o propojení obou pracovních skupin, přičemž expert navrhl plán další práce na tématu.

V období též proběhlo vyhodnocení Plánu spolupráce, které potvrdilo úspěšný posun ve všech oblastech spolupráce, včetně PP.

ČÁST 3

VYHODNOCENÍ PORADENSKÉHO PROGRAMU

Vyhodnocení plnění kritérií sociálního začleňování

Kritérium	Název ukazatele	Vyhodnocení závěrečného posunu v lokalitě
Podpora participace znevýhodněných skupin obyvatel na tvorbě místní politiky (převažuje vertikální participace)	V obci probíhá aktivní vyhledávání zástupců znevýhodněných skupin obyvatel a jsou vytvořeny formální postupy pro jejich zapojení do struktury samosprávy obce (Plán spolupráce, pracovní skupiny, výbory, komise, organizační struktura LP/KPSS apod.).	Posun. Vzhledem ke krátkému časovému úseku realizace PP se jedná zatím „pouze“ o zapojení APK do pracovních skupin k tématu trávení volného času dětí a mládeže. Všichni aktéři se však shodli na potřebnosti mít mezi aktéry i zástupce CS. Vedení města nemá za to, že by bylo třeba tvořit speciální plány pro zapojování znevýhodněných skupin.
	Obec s podporou dalších aktérů a znevýhodněných obyvatel naplňuje zapojení znevýhodněných skupin obyvatel do struktury samosprávy obce.	Částečný posun. Viz výše.
	Obec aktivně připravuje projektové záměry a obecně závazné vyhlášky se zapojením veřejnosti vč. znevýhodněných skupin obyvatel.	Bez posunu
	Obec aktivně zapojuje veřejnost vč. znevýhodněných skupin do realizace a vyhodnocení obecních projektů.	Bez posunu
	Obec aktivně zapojuje veřejnost vč. znevýhodněných skupin do přípravy a vyhodnocení strategických dokumentů obce.	Bez posunu

Vyhodnocení naplnění výstupů a cílů programu

Cíl 1.1. V obci probíhá aktivní vyhledávání zástupců znevýhodněných skupin obyvatel a jsou tvořeny postupy pro jejich zapojení do struktur samosprávy obce.

- Částečně splněno z důvodu krátké doby pro nastavení procesů. Aktéři, včetně zástupců města, se shodli na potřebnosti zapojování zástupců CS. Možnou budoucnost zavedení peer pracovníků z řad CS vidí v dotačních možnostech výzvy 106 a dalších. Na dalších schůzkách v lokalitě se bude toto téma řešit v rámci tématu ZŠ Turkmenská, kde je jako jedno z možných opatření zřízení právě pozice Pracovníka podpory vzdělávání přímo z CS.

Cíl 1.2. Obec organizuje pravidelná setkání s aktéry z oblasti volného času a společně s nimi plánuje nová opatření vedoucí ke snížení rizikového trávení volného času.

- Splněno. Vytvořena Platforma pro řešení tematiky dětí a mládeže na Vsetíně. Viz zápis z PS z 27.5. a 31.10.2023

Cíl 1.3. Obec má vypracovanou strategii pro zvýšení počtu (podílu) ohrožených dětí a mládeže postupujících do vyššího sekundárního vzdělávání (SŠ, SOŠ, SOU). Včetně udržení těchto dětí v hlavním vzdělávacím proudu.

- Částečně splněno – souhlasné stanovisko s potřebností podobného dokumentu. Domluveny schůzky na další období spolupráce.

Cíl 2.1. Aktéři činní v prevenci kriminality, včetně APK, jsou proškoleni v komunitních přístupech v prevenci kriminality.

- Splněno – workshop 31.10.2024

Cíl 2.2. APK jsou součástí pracovních skupin zaměřujících se na problematiku ohrožených dětí a mládeže.

- Splněno. Viz workshop 31.10.2024

Vyhodnocení a shrnutí celkového přínosu programu na lokalitu, dle závěrečného posouzení naplňování kritérií sociálního začleňování daného programu

Vzhledem ke krátkému časovému úseku, během kterého byl na Vsetíně realizován Poradenský program (PP), lze pouze obtížně vyhodnotit jeho celkové přínosy. Nicméně, lze bezesporu říci, že PP přinesl do území větší koordinovanost a nové nápady na řešení přehlížených oblastí sociálního začleňování.

Koordinace a inovace v oblasti sociálního začleňování

Program pomohl vytvořit lepší koordinaci mezi různými aktéry zapojenými do sociálního začleňování. Díky tomu se otevřely nové možnosti pro spolupráci a výměnu informací, což vedlo k identifikaci dlouhodobě přehlížených problémů a k návrhům inovativních řešení. PP tak přispěl k vytvoření strukturovanějšího a efektivnějšího systému sociální podpory v území.

Školení aktérů a transformace přístupů

V souladu s dohodou s vedením obce se podařilo vyškolit klíčové aktéry a pracovníky v komunitních přístupech v prevenci kriminality. Toto školení bylo zaměřeno na přijetí a implementaci těchto přístupů do konkrétních opatření, zaměřených především na podporu dětí z vyloučených lokalit při přechodu do standardního školního proudu. Tato opatření byla navržena samotnými aktéry v lokalitě, což zajišťuje, že jsou relevantní a odpovídají specifickým potřebám místní komunity.

Zapojení cílových skupin do pracovních skupin

Vedení města si uvědomuje důležitost zapojení cílových skupin (CS) do pracovních skupin, které se jich bezprostředně dotýkají. I když v současnosti neexistuje žádné relevantní uskupení, které by tyto skupiny mohlo formálně zastupovat, podařilo se začlenit do pracovních skupin alespoň Asistenty prevence kriminality jako částečné zástupce CS. Někteří z těchto APK byli v minulosti klienty místních neziskových organizací anebo se sami potýkali se sociálním vyloučením, což jim poskytuje jedinečnou perspektivu a empatii vůči problémům, kterým čelí cílové skupiny.

Konkrétní výsledky a výhled do budoucna

I přes omezený časový rámec přinesl PP konkrétní výsledky, jako je například zlepšení koordinace a vzdělání v komunitních přístupech. Tyto kroky vytvářejí solidní základ pro další rozvoj řešení témat sociálního začleňování a Participace na Vsetíně. V budoucnu bude klíčové pokračovat v zapojování cílových skupin a dalších relevantních aktérů do procesu rozhodování a plánování, aby se zajistila dlouhodobá udržitelnost a efektivita zavedených opatření.

Poradenský program tedy již nyní prokázal svou hodnotu v oblasti zlepšení koordinace, inovace přístupů a zapojení komunitních aktérů, ačkoli jeho plné přínosy bude možné vyhodnotit až po delším období jeho realizace.

Další možný plán spolupráce
(volitelné k vyplnění)

1. koordinace a propojování jednotlivých aktérů v území řešících problematiku volného času dětí a mládeže s důrazem na vyhledávání partnerů z řad CS

2. Strategie řešící problematiku ZŠ Turkmenská.
  - Opatření peer asistentů / Komunitní práce
  - Souhrnný materiál podpory dětí ve vzdělávání

Seznam zkratk

APK – Asistent prevence kriminality

ASZ/ AGENTURA – Agentura pro sociální začleňování/ Odbor pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj

CS – cílová skupina

FB – facebook

IG – Instagram

KQSZ – Kritéria kvality sociálního začleňování

NNO – nestátní nezisková organizace

NZDM – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

PP – poradenský program

PS – pracovní skupina/ popis spolupráce

PČR – policie České republiky

PMS – probační a mediační služba

OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí

MP – městská policie

SAS – sociálně aktivizační služba (pro rodiny s dětmi)

SŠ – střední škola

SOŠ – střední odborná škola

SOU – střední odborné učiliště

SZ – sociální začleňování